

Peter Cuijpers

Houd uw deur gesloten

Theïstische evolutie, een dwaalleer?

“Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvang hem niet in huis en begroet hem niet”.

2 Johannes

De tweede brief van Johannes is gericht aan een vrouw met haar kinderen. Johannes noemt haar de 'uitverkoren vrouwe'. Dit maakt haar bijzonder, want zij behoort tot het gezelschap dat in de Heer uitverkoren is (vgl. Rom. 16:13). Zij is dus een zuster in de Heer ¹. Johannes ziet zich genoodzaakt haar te schrijven, en wel ter wille van de waarheid. Misschien vraagt u zich ook af waarom deze korte persoonlijke en pastorale brief in de canon van de Bijbel is opgenomen? Het is omdat Gods Geest het goed heeft geacht om ons door middel van dit briefje te waarschuwen!

Er zijn namelijk mensen die we niet gastvrij in ons huis mogen ontvangen. Dit is de boodschap die ons in deze brief wordt meegedeeld. In de derde brief van Johannes, gericht aan een broeder met de naam Gajus, zien we het omgekeerde. Daar maakt de Geest ons duidelijk wie we wél gastvrij in ons huis behoren te ontvangen. De tweede brief leert dus voor wie we de deur gesloten moeten houden, en de derde brief voor wie we de deur moeten opendoen. In beide brieven gaat het om de waarheid.

1 In tegenstelling tot uitleggers, die van mening zijn dat de uitverkoren vrouwe een metafoer is voor een plaatselijke gemeente, vat ik de woorden van Johannes letterlijk op. Hij kent deze vrouw en haar kinderen, en is ernstig bezorgd over hen!

Een goede herder

'Mijn herders vragen niet naar Mijn schapen; de herders weiden zichzelf, maar Mijn schapen weiden zij niet – daarom, herders, hoor het woord van de Here! Zo zegt de Here Here: Zie, Ik zál die herders!' (Ezech. 34:8-10).

In Ezechiël 34 spreekt de Here een vernietigend oordeel uit over de herders van Israël, die zichzelf weidden en zich niet bekommerden om Zijn schapen. In tegenstelling tot de hierboven genoemde herders was Johannes een goede herder; hij was bezorgd om het geestelijk welzijn van de schapen. Wolven in schaapskleren bedreigden de kudde. Valse leraren, gnostici en aanhangers van de Griekse filosofie vormden een ernstige bedreiging voor de gemeente. Hun denken ging lijnrecht in tegen de waarheid, zoals die in de Bijbel staat opgetekend. De uitverkoren vrouw en haar kinderen liepen groot gevaar. Zij dreigden een prooi te worden voor 'alle dieren van het veld' (Ezech. 34:8). Gedreven door liefde waarschuwde Johannes hen niet te gronde te richten wat hij en anderen bewerkt hadden.

Vrouwen en mannen

Vrouwen zitten anders in elkaar dan mannen. Een man is rationeel ingesteld en kan zijn gedachten gemakkelijk losmaken van zijn gevoelens, terwijl een vrouw zich meer laat leiden door haar gevoelens. Vrouwen staan bloot aan andere verleidingen dan mannen. We zien dan ook dat mannen meer bezig zijn met de waarheid, en vrouwen met de (naasten)liefde. Mannen lopen daarbij het gevaar de waarheid teveel op de voorgrond te plaatsen en de (naasten)liefde uit het oog te verliezen; vrouwen lopen het risico dat ze de waarheid te weinig in het oog houden en teveel nadruk op de liefde leggen.

Als we dit voor ogen houden, komen we bij de kern van de tweede brief van Johannes: de uitverkoren vrouwe liep het risico dat de (naasten)liefde haar ogen versluisde voor de waarheid. Als 'een broeder' aan haar deur klopte, zag ze het als haar christelijke plicht hem gastvrij in haar huis te ontvangen. Maar als deze persoon, die zich voorstelde als een dienstknecht van Christus, een leer verkondigde die afweek van de leer die zij geleerd had, moest ze haar deur gesloten houden; in geen geval mocht ze hem begroeten en binnenlaten. Haar eigen man wordt in deze brief niet vermeld. Mogelijk was zij een weduwe. In dat

geval was zij, als zij niet waakzaam was, een makkelijke prooi voor valse leraren (zie 2 Tim. 3:5-6).

Waak over de ingang van uw tent

Een man behoort te waken over de ingang van zijn huis. Dit zien we mooi geïllustreerd in het leven van Abraham. Hij zat op het heetst van de dag in de ingang van zijn tent. Toen hij drie mannen, de Here en twee engelen, in het vizier kreeg, liep hij uit de ingang van zijn tent naar hen toe (Gen. 18:1vv.). Niet Sara, maar Abraham zat in de ingang van de tent. Niet Sara, maar Abraham ging het gesprek aan met de drie vreemdelingen.

Het is de taak van elke christenman te waken over de ingang van 'zijn tent'. Zien wij er nog op toe wie we gastvrijheid verlenen en wie niet? Toen Eva door de slang werd verleid, liet Adam het afweten; hij stond erbij en keek ernaar (Gen. 3:6). Het is de duivel gelukt de rolverdeling binnen het gezin op zijn kop te zetten. Mannen gedragen zich als vrouwen, en vrouwen gedragen zich als mannen. Dat dit ernstige gevolgen heeft voor het gezinsleven, hoef ik u niet uit te leggen; de praktijk hiervan zegt immers meer dan duizend woorden!

Essentieel of niet essentieel?

In evangelische kring hoort men geregeld de volgende uitspraak: 'Eenheid in essentiële zaken, vrijheid in twijfelachtige zaken, liefde in alle zaken'. Deze uitspraak wordt toegeschreven aan een zekere Rupertus Meldenijs, een Lutherse theoloog (1582-1651). Vaak wordt hij geciteerd om te voorkomen dat we uiteengaen om dingen die van minder belang zijn. Daarmee bagatelliseer ik geenszins het belang van de nu volgende zaken: we kunnen anders denken over de doop, het formeel aanstellen van oudsten, de opname van de gemeente, de positie van de vrouw in de gemeente enz. Als we hierover verschillend denken, hoeft dit niet per se een reden te zijn elkaar te verketteren; hiervoor geldt dat we elkaar in liefde moeten verdragen.

Maar hoe zit het dan met essentiële zaken? Waar trekken we de grens om de deur gesloten te houden voor iemand die met een leer komt die voor ons essentieel is? Kan ik met iemand die de alverzoening leert, gemeenschap hebben?

Nee! Kan ik met iemand die de opstanding van Christus loochent, gemeenschap hebben? Nee! Kan ik met iemand die de drie-eenheid loochent, gemeenschap hebben? Nee! Kan ik met iemand die het theïstisch evolutionisme aanhangt, gemeenschap hebben? Nee! Of zeggen we dan soms: deze leer valt onder de twijfelachtige zaken; hierin moeten we elkaar ruimte geven en elkaar in liefde verdragen. Is dit juist? Aanhangers van deze leer tasten *het fundament* van de Bijbel aan (Gen. 1-2)². Is dit niet essentieel? Kan ik *de rechterhand van de gemeenschap* geven aan iemand die deze leer uitdraagt? (Gal. 2:9 Telosvertaling). Kan ik met een goed geweten met zo iemand aan de Tafel van de Heer aanzitten? De één kan dit kennelijk wel, en de ander niet! Persoonlijk kan ik dit niet doen; mijn geweten laat het namelijk niet toe iemand die het fundament van de Bijbel aantast, de rechterhand van de gemeenschap te geven.

Misschien beschouwt u mij als (te) conservatief. Iemand die koste wat kost vasthoudt aan de scheppingsleer, zoals die door de eeuwen heen geleerd is, en tegen verandering is. Ik ben echter niet tegen veranderingen, zolang die binnen de grenzen van de Schrift blijven; dan sta ik ervoor open. Maar vraag van mij geen tolerantie als het gaat om de waarheid van de Schrift. Elke christen behoort conservatief te zijn, *omdat* de gemeente de pilaar en de grondslag van de waarheid is (1 Tim. 3:15). En als het om de grondslag van de waarheid gaat, worden we opgeroepen daarvoor te strijden (Judas 3). Ieder die verder gaat en niet blijft in de leer, zoals die eenmaal aan de heiligen is overgeleverd, moet buiten de deur worden gehouden (2 Joh. 8-11). Dit is wat de Schrift leert, en hieraan valt niet te tornen! Maar is dit niet liefdeloos? Geenszins, want ware liefde is bezorgd voor de waarheid. Ware liefde kan het niet verdragen dat de fundamenten van de waarheid worden aangetast. Johannes had deze vrouw en haar kinderen in waarheid lief (vs. 1). Durft iemand te beweren dat hij liefdeloos was, omdat hij haar en haar kinderen sommeerde een valse leraar buiten de deur te houden? Als ze dit namelijk niet deed, dan had ze gemeenschap met zijn boze werken en richtte ze te gronde wat de apostel en anderen bewerkte hadden. Toestaan dat een valse leraar in iemands leven te gronde richt wat anderen bewerkte hebben, dat is pas liefdeloos!

Theïstische evolutie maakt meer kapot dan u denkt. Als u uw kinderen liefhebt, en graag wilt dat zij in de waarheid blijven wandelen (vs. 4), houd dan uw deur gesloten voor iedereen die deze leer uitdraagt; sta niet toe dat een ander te gronde richt wat u hebt opgebouwd.

2 Zie het themanummer over deze leer: [Rechtstreeks november 2015](#)

Gesloten en geopende deuren

De Heer Jezus was gekruisigd en in een graf gelegd. Het was avond op die eerste dag van de week, toen de discipelen waren samengekomen. Van enkele vrouwen hadden zij bericht gekregen dat de Heer uit de dood was opgestaan. Deze woorden schenen hun als kletspraat en zij geloofden hen niet (Luc. 24:9-11). Uit vrees voor de Joden waren de deuren die avond gesloten (Joh. 20:19a). De angst van de discipelen typeerde hun ongeloof; van vervolging was immers nog geen sprake. Gesloten deuren zijn voor de Heer echter geen belemmering om bij de Zijnen binnen te komen (vs. 19b).

Na de hemelvaart van de Heer kwamen de discipelen opnieuw bijeen (Hand. 1:4-5; 13-14; 2:1). Nu is er geen sprake meer van gesloten deuren. Zij hadden de opgestane Heer gezien en gesproken; dit bant alle vrees uit! Toen de Heilige Geest op de dag van het Pinksterfeest werd uitgestort, stonden de deuren wagenwijd open voor de Joden (Hand. 2:1-41). Duizenden bekeerden zich en werden als levende stenen aan Gods tempel toegevoegd. Er kwam vrees over elke ziel, en vele wonderen en tekenen gebeurden door de apostelen in Jeruzalem; en er was *grote vrees* over allen (Hand. 2:43). Nu waren het niet de apostelen die vreesden, maar de Joden in Jeruzalem. Het huis van God, de Gemeente, werd in die dagen nog gesierd door heiligheid (Hand. 5:1-11; Ps. 93:5). Want niemand van de overigen durfde zich bij hen voegen (Hand. 5:13). Geopende deuren, maar van laagdrempeligheid was geen sprake! Iemand met verkeerde bedoelingen bedacht zich wel twee keer voordat hij een stap over de drempel waagde.

Het huis van God, d.i. de Gemeente van de levende God, wordt echter allang niet meer gesierd door heiligheid. Toen Johannes zijn brieven schreef, was het verval al in volle gang. In zijn derde brief is sprake van een zekere Diotrefes. Hij had totaal geen respect voor Johannes, en dit bleek doordat hij zich van de brieven van Johannes niets aantrok (3 Joh. 9). Valse leraars schrikken niet terug voor de heiligheid van Gods huis, omdat van de oorspronkelijke heiligheid van het huis van God weinig of niets is overgebleven. Nee, deze mensen voelen zich in Gods huis als een vis in het water. Maar pas op: het zijn roofvissen!

In Handelingen 12 waren de discipelen weer bijeen. Ze waren bij elkaar gekomen om voor Petrus, die men gevangen had genomen, te bidden. Hier zien we de deur weer gesloten (vs. 13-14). De situatie is dan ook veranderd. Stefanus was gestenigd, Jakobus was met het zwaard gedood, en de discipelen werden vervolgd. Vervolging is dus een gegronde reden om de deur voor buitenstaanders gesloten te houden. Maar dan gaat het wel om mensen die openlijk vijandig

gezind zijn. De mensen waarover Johannes spreekt, zijn valse broeders die zich op slinkse wijze in de gemeente hadden binnengedrongen (zie Gal. 2:4). Als de satan als een brullende leeuw op ons afkomt, is hij gemakkelijk te herkennen. Maar als hij zich als een engel van het licht voordoeft, wordt het een stuk moeilijker (2 Kor. 11:14-15). Vroeg of laat zal de onzinnigheid van zijn dienstknechten echter aan allen geheel duidelijk worden (zie 2 Tim. 3:8-9). En dan komt de grote en beslissende vraag op ons af: Hoe gaan we hiermee om? Houden we voor hen de deur open, of sluiten we de deur?

Een oude leer in een nieuw jasje

Dr. Bob Jones jr. schreef in 1969 het volgende: 'Er is een college in Amerika dat jarenlang bekend heeft gestaan als een christelijk college. Onlangs hadden ze een wetenschappelijke bijeenkomst over het onderwerp 'Schepping en Begin, en Openbaring'. De hele gemeenschappelijke overtuiging van die vergadering was, dat de mens geschapen was door een evolutieproces. Ze noemen zichzelf 'theïstische evolutionisten', dat betekent: God gebruikte de evolutie als een middel. Maar u kunt niet én een Bijbelgelovige christen én een evolutionist zijn, omdat het scheppingsbericht in het boek Genesis Darwin absoluut weerspreekt'.³

In navolging van het bovengenoemde christelijke college in Amerika is de EH (Evangelische Hogeschool) in Nederland helaas dezelfde weg ingeslagen. In Nederland was het eerst Jan Lever, die voorstander was van de theïstische evolutie. Als hoogleraar biologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam (destijds een universiteit van orthodox-gereformeerde signatuur), speelde hij een belangrijke rol in de acceptatie van de evolutietheorie in gereformeerde kring in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Grote bekendheid verwierf hij naar aanleiding van zijn boek *Creatie en Evolutie* (1956), waarin hij de theïstische evolutie leert.⁴

Er is niets nieuws onder de zon. Een aantal vooraanstaande christelijke wetenschappers zijn aan de haal gegaan met hun filosofische gedachten, en roepen dan 'Eureka', alsof zij een nieuwe waarheid hebben ontdekt. De 'waarheid' die ze zo enthousiast uitdragen, is echter oud en belegen. De leer is nagenoeg

³ De Morgenster (Uit het Woord der Waarheid); 24e jaargang, mei 1969; p. 188.

⁴ Bron: Wikipedia.

hetzelfde, en niet echt verrassend. Nieuw zijn de namen van een aantal leiders uit evangelische kring die zich uitgesproken hebben voor deze dwaalleer, en dat is wél verrassend!

'Ik weet dat alles wat God doet voor eeuwig blijft; niets is eraan toe te voegen, niets ervan af te doen, en God doet het opdat men vreest voor Zijn aangezicht. Wat er is, was er al, en wat er zijn zal, is er al geweest. God zoekt wat voorbijgegaan is' (Prediker 3:14-15).

Gods scheppingswerk is voor eeuwig; daaraan kan een mens niets toevoegen, en niets ervan afdoen. Hoezeer theïstische evolutionisten zich ook inspannen om afbreuk te doen aan Gods scheppingswerk, het loopt op niets uit! 'Ijdelheid der ijdelheden', zegt de Prediker. 'Mens, wie bent u, dat u tegen God het woord opneemt?' (Rom. 9:20). Alles in Gods schepping blijft zoals Hij het bepaald heeft, *opdat men vreest voor Zijn aangezicht*. De vrees voor God is bij deze mensen echter ver te zoeken; ze voelen zich wijzer dan de Prediker en sterker dan Simson; ze denken meer kennis te hebben dan Paulus; en ze zijn doof voor het woord van de Heer Jezus, dat bij God *alles* mogelijk is (Matt. 19:26b). 'Hij sprak en het was er', dat zien we in Genesis 1. Zo simpel is het! Niets is eraan toe te voegen, en niets is ervan af te doen. En daarmee moet iedereen het doen.

'En God zei: Laat de aarde kruipende wezens naar hun soort voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren van de aarde, naar zijn soort! En het was zo. En God maakte de wilde dieren van de aarde naar hun soort, het vee naar hun soort, en alle kruipende dieren van de aardbodem naar hun soort. En God zag dat het goed was' (Gen. 1:24-25 HSV).

Oude Sporen 2015

